

Geen mens is illegaal!

Onze visie op migratie en de plannen van dit kabinet

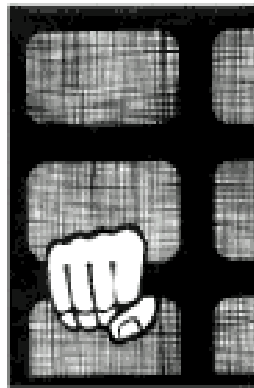
“Streng maar rechtvaardig”, wordt het immigratiebeleid al jaren door haar bedenkers en uitvoerders genoemd en zo wordt het door ons rechtse gedoogkabinet ook weer ingeleid in het regeerakkoord van oktober 2010. Echter, hoe kan het rechtvaardig genoemd worden dat sommige personen illegaal verklaard worden, hun levens in Nederland officieel niet mogen bestaan en mensenrechten niet aan hen worden toegekend? Het immigratiebeleid wordt vooral steeds strenger. En gaat gepaard met een gecreëerde angst voor vreemdelingen, de criminalisering van niet-Westerse immigranten en vooral van zogenaamde “illegalen”. STIL ondersteunt mensen zonder verblijfsvergunning. Wij zien hier onmenselijke wetten – onwettige mensen bestaan niet.

Mensen die oorlog, armoede of een dictatoriaal regime ontvlucht zijn, of zich bij hun geliefde, kinderen of ouders willen voegen, in Nederland willen werken of studeren, of in Nederland een beter bestaan hopen op te bouwen, worden onderworpen aan een strenge selectie aan de poort. De toelatingseisen voor een asiilvergunning worden steeds hoger opgeschroefd, hoogopgeleide kennismigranten zijn welkom, terwijl economisch minder bruikbare migranten geweerd worden. Voldoe je niet aan de hoge eisen die gesteld worden in Nederland, dan mag je hier niet blijven. Dit heeft als gevolg dat er in Nederland talloze vrouwen, mannen en kinderen tussen wal en schip vallen. Mensen die geen status in Nederland krijgen en vaak ook niet terug kunnen naar waar ze vandaan komen. Zonder rechten, zorgverzekering of inkomen moeten zij hier zien te overleven. Hierdoor zijn ze erg kwetsbaar en lopen grote kans te worden uitgebuit. Bovendien worden in Nederland uitgeprocedeerde vluchtelingen regelmatig lange tijd opgesloten in vreemdelingengevangnissen. Is vluchten soms een misdaad? Dit terwijl zij die opgesloten worden vaak juist gevlucht zijn voor gevangnissen. Vanuit de detentiecentra wordt gepoogd om ongewilde migranten uit te zetten naar hun land van herkomst, al dan niet een oorlogsgebied. Wanneer dit niet lukt worden ze op straat gezet met enkel een dagkaart voor de trein.

Er wordt helaas al jaren beleid gevoerd waardoor ongedocumenteerde migranten zo min mogelijk recht hebben op voorzieningen en zorg (zoals door de Koppelingswet van 1998). We leven in een samenleving

die steeds meer afstevent op een controle- en uitsluitingsmaatschappij. Ongedocumenteerde migranten worden opgejaagd en gecontroleerd; er wordt steeds vaker om legitimatie gevraagd. De beperkte identificatieplicht van 1994 en de algehele identificatieplicht van 2005 zijn in dit licht de laatste jaren ingevoerd. In 2007 kwam er ook de inburgeringsplicht. Veel vluchtelingen mogen in de periode waarin ze wachten op een verblijfsvergunning (vaak jarenlang) de Nederlandse taal niet leren en niet werken, en vervolgens als ze eindelijk een verblijfsvergunning hebben na langdurige onzekerheid, moeten ze binnen no-time integreren. Detentiecentra worden sinds begin jaren '90 uit de grond gestampt en mensen worden daar voor lange tijd vastgehouden in zo goedkoop mogelijk gebouwde cellen die niet voor langdurig verblijf bedoeld zijn. Bij de Schipholbrand in 2005 kwamen elf mensen om; mensen die illegaal verklaard waren en daarom vastzaten in een cellencomplex waar veiligheid en welzijn van mensen geen prioriteit genoot. De huidige manier waarop mensen zonder papieren in ons land worden behandeld is onaanvaardbaar. Regelmatig worden er mensenrechten geschonden in Nederland, zoals bij vreemdelingendetentie, de afwijzing en terugzending van asielzoekers uit oorlogsgebieden en bij mensen met allerlei ernstige (psychische) problemen die gedwongen zijn om op straat te leven. Velen van hen hebben al traumatische ervaringen opgedaan in hun land van herkomst, maar zijn dubbel getraumatiseerd geraakt door de situatie waar ze in Nederland in zijn beland.

no
one
is
illegal

STIL probeert net zoals andere hulp- en ondersteuningsorganisaties deze kwetsbare groep mensen te helpen. We zorgen ervoor dat mensen een afspraak krijgen bij een huisarts als dat nodig is, proberen onderdak te vinden (dit is vaak onmogelijk en meestal tijdelijk), informeren hen over de voorzieningen voor daklozen, geven juridisch advies en zoeken een goede en gemotiveerde advocaat wanneer er nog een lichtpuntje lijkt te zijn. Echter merken we dat het vaak al

uitzichtloze perspectief voor hen alleen maar uitzichtlozer wordt. Nu zijn migranten zonder de juiste papieren al niet gewenst, worden ze uitgesloten, opgesloten en uitgezet en straks zal enkel hun aanwezigheid ook nog eens formeel strafbaar zijn. Nederland is al verscheidene malen op de vingers getikt door niet de minste organisaties voor de rechten van de mens. Toch wil deze door Wilders gedoogde regering het beleid nog verder gaan aanscherpen.

Een greep uit het regeerakkoord

Hoe ziet volgens dit kabinet een "streng maar rechtvaardig" immigratiebeleid er uit?

~ Illegaal verblijf zal strafbaar worden gesteld, met het idee dat migranten dan sneller uitgezet zouden kunnen worden. Dit is een waanidee, want de mensen die nu niet uitgezet kunnen worden zullen na strafbaarstelling niet opeens wel reisdocumenten van hun ambassade krijgen. Bovendien bestaat er in de praktijk al een strafbaarstelling van illegaal verblijf door middel van een ongewenstverklaring, die je kunt krijgen na veroordeling voor een misdrijf of bij meermaals overtreden van de strafbepalingen van de vreemdelingenwet (zoals de meldplicht). Het strafbaar stellen van illegaal verblijf dat Gerd Leers, minister voor Immigratie en Asiel, wil doorvoeren betekent dat je crimineel kan zijn om wie je bent. Dit wetsvoorstel zou ook kunnen gaan betekenen dat ieder die een persoon zonder rechtmatig verblijf helpt – denk aan eten of opvang bieden –, medeplichtig zal zijn aan een strafbaar feit. De steun die STIL en iedere burger met een sociaal hart geeft zal een misdaad worden. Naast de strafbaarstelling zal leven in de illegaliteit nog meer consequenties krijgen. Als het aan dit kabinet ligt, wordt het plan 'eens illegaal, altijd illegaal' doorgevoerd, waardoor een aanvraag voor een verblijfsvergunning wordt afgewezen indien de aanvrager

illegaal in Nederland verblijft of heeft verbleven. Dit betekent ook dat mensen reguliere procedures (zoals een medische procedure of gezinsherenigingsprocedure) nooit meer in Nederland zullen kunnen opstarten. Daarnaast verwachten we dat de rechten van ongedocumenteerden nog meer geschonden zullen worden, doordat ze nog minder gauw aangifte zullen doen van mensenhandel (uitbuiting, prostitutie) vanwege een te groot risico op arrestatie.

~ Het zal voor een asielzoeker ook nog moeilijker worden om als vluchteling te worden erkend. Het kabinet wil bijvoorbeeld dat er optimaal gebruik wordt gemaakt van het tegenwerpen van het ontbreken van identiteitsgegevens en de bewijslast nog meer naar de asielaanvrager verschuiven en verzwaren. Ook zal de rechtsbijstand sterk worden verminderd: mensen die een vervolgprocedure opstarten krijgen alleen rechtsbijstand wanneer er positief op wordt besloten ("no cure, no fee"), waardoor advocaten het vaak ook niet meer aan zullen durven vanwege de kosten. Het beroep zal vaker niet meer in Nederland mogen worden afgewacht. Verder gaan de exameneisen in de Wet inburgering omhoog, al vanaf april 2011. Er zal voor mensen met een asielstatus die een permanente verblijfsvergunning aanvragen een startkwalificatie worden vereist (bijvoorbeeld een diploma).

~ Het terugkeer- en uitzetbeleid wordt geïntensiveerd, waarbij gezinnen met kinderen prioriteit krijgen. Bij alleenstaande min-

derjarige vreemdelingen wordt maximaal ingezet op terugkeer en er zal geld uit het budget van Ontwikkelingssamenwerking worden besteed aan opvang in de herkomstlanden (die vaak al overbelast zijn met vluchtelingen die onder erbarmelijke omstandigheden moeten zien te overleven in tentenkampen).

~ Gezinsvorming en gezinshereniging zal hard worden ontmoedigd. Als het aan het kabinet ligt wordt dit beperkt tot partners (gehuwd en geregistreerd partnerschap) en minderjarige kinderen. Dit betekent dat er dan geen mogelijkheid meer is voor iemand om zijn of haar meerderjarige kinderen, ouders, broers of zussen, en andere familieleden of pleegkinderen met inachtneming van de aanvullende voorwaarden in Nederland bij zich te hebben. Ook zet het kabinet in op verhoging van de leeftijdseis voor de partner naar 24 jaar, maximaal één partner in de tien jaar en verhoging van de inkomenseis naar tenminste 120% van het minimumloon (terwijl door een Europese uitspraak in maart 2010 dit juist moest worden teruggedraaid van 120 naar 100%). De termijn waarna gezinsmigranten een zelfstandige verblijfsvergunning kunnen krijgen wordt verlengd van drie naar vijf jaar, met de grotere afhankelijkheidspositie van voornamelijk vrouwen tot gevolg. Emancipatie mag kennelijk niet gelden voor migrantenvrouwen.

Het toeval waar je geboren bent

Restrictief immigratiebeleid beperkt zich niet tot Nederland. De muren van Fort Europa worden steeds hoger opgetrokken en de grenzen worden met duur militair geschut bewaakt. Mensen sterven op hun weg naar of voor de poorten van Europa. Er worden deals gesloten met Noord-Afrikaanse landen (zoals tussen Italië en het dictatoriale Libië) om migranten tegen te houden en op te vangen in ruil voor ontwikkelingshulp. In de havenstad Calais waar migranten de oversteek naar Engeland proberen te maken, is het beleid letterlijk om hen weg te pesten en af te schrikken. De Griekse overheid wijst bijna alle asielverzoeken af en neemt het nog een stuk minder nauw met de mensenrechten dan Nederland doet. Niet voor niets zijn er in Griekenland vanaf 25 januari 2011 driehonderd migranten 44 dagen in hongerstaking geweest. In Duitsland, Italië en Frankrijk is illegaal verblijf al strafbaar. Europa is vervallen tot een werkelijk militair bewaakte entiteit die er alles aan doet mensen buiten te houden, en waar de lichamen van gestrande en opgejaagde asielzoekers enkel als bijproducten worden beschouwd van een “nou eenmaal noodzakelijk” streng beleid. Dit terwijl Europese overheden de

oorzaken van migratie negeren.

Migratie heeft alles te maken met mondiale onrechtvaardigheid. Zolang er economische ongelijkheid en oorlog heerst in de wereld, zullen mensen veelvuldig blijven migreren naar plekken waar ze veilig zijn en waar ze zichzelf kunnen onderhouden. Kunnen wij het hen kwalijk nemen? Onze regeringen zijn vaak medeverantwoordelijk door de steun aan bepaalde oorlogen, dictators, een economisch systeem dat ongelijkheid tussen gebieden in de wereld in stand houdt of verergert, door de IMF en de Wereldbank wanbeleid uit te laten voeren met economische en ecologische rampen in ontwikkelingslanden ten gevolge. Personen, goederen en geld uit rijke Westerse landen stromen de hele wereld over. Zou het niet eerlijker zijn als mensen uit ontwikkelingslanden net zo vrij kunnen reizen als westerlingen? En net zo vrij als de Europese vrachtwagens waarin migranten zich vaak verstoppen? Nu gebeurt vooral het tegenovergestelde: grondstoffen en hoogopgeleiden worden uit ontwikkelingslanden weggehaald en lage loonarbeid er juist naartoe verplaatst. Dit terwijl Europese grenzen angstvallig worden dichtgehouden voor personen uit ontwikkelingslanden.

Migranten in hongerstaking, februari 2011 in Griekenland

Steun en strijd

Wat betekenen de mooie principes die veel mensen koesteren, zoals vrijheid, naastenliefde, solidariteit, als deze principes alleen gelden voor Nederlanders? Alle mensen verdienen een dak boven hun hoofd, eten, gezond te zijn, respect, gelijke kansen en vrijheid om te gaan en staan waar je wilt, ongeacht waar je bent geboren. De wereld is van iedereen! Duzenden ongedocumenteerden verblijven in ons land, ondanks dat ze zich hier aan het randje van de samenleving moeten zien te overleven. Het huidige vreemdelingenbeleid is discriminerend op basis van afkomst en moreel onaanvaardbaar voor wie een sociale samenleving voor ogen heeft. STIL is door een beschamend migratiebeleid al bijna vijftien jaar nodig om mensen die een ontzettend kwetsbare positie hebben te ondersteunen met simpelweg de basisbehoeften van de mens, zoals het vinden van eten, een dak boven hun hoofd, een dokter. Ons werk zou in een humane maatschappij niet nodig hoeven zijn. Ieder heeft het recht om zich te kunnen ontplooiën, haar of zijn tijd nuttig te besteden en op een eerlijke manier in haar of zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. Want is niet ieder mens een gelukszoeker? We willen rechtvaardigheid voor iedereen, ongeacht waar iemand toevallig geboren is en wat de reden voor iemands aanwezigheid hier is. Respect en solidariteit is de insteek van waaruit we mensen zonder verblijfsvergunning steunen en zullen blijven steunen.

Om de situatie van migranten in Nederland te verbeteren kan en moet er natuurlijk op juridisch en politiek niveau (lokaal en landelijk) de strijd aangegaan worden. Maar er zijn ook verschillende andere manieren. Individuen kunnen zelf een bijdrage leveren aan

het verminderen van de oorzaken van migratie door bijvoorbeeld eerlijke handel te bevorderen, minder of geen vlees meer te eten (zodat er minder landbouwgrond in ontwikkelingslanden nodig is, want vlees is een landbouwintensief product) en voor een bank te kiezen die niet investeert in wapenhandel. Je kunt solidariteit tonen door bij mensen in detentiecentra op bezoek gaan of door middel van lawaaidemonstraties bij detentiecentra. Mensen kunnen samen sociale en duurzame initiatieven opzetten en kunnen samen misstanden – reikend van lokale problematiek tot mondiale economische ongelijkheid en uitbuiting – aan de kaak stellen en hiertegen actie voeren. Actie tegen dit immigratiebeleid kan onderdeel worden van een brede sociale beweging tegen uitsluiting. De klappen van dit kabinet vallen namelijk niet alleen bij migranten, maar ook bijvoorbeeld bij studenten, postbodes en andere arbeiders, uitkeringsgerechtigden en bij kunst en cultuur, milieu en ontwikkelingssamenwerking.

Wij willen samen met eenieder die een werkelijk sociale samenleving voor zich ziet strijden voor de rechten van mensen zonder papieren. Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en gelijke rechten voor zwarte en witte mensen werden vroeger ook voor onmogelijk gehouden. De afschaffing van de artificiële scheidslijn tussen hen met papieren en hen zonder papieren zou ook in dit rijtje moeten gaan behoren. Tot die tijd blijft de leus “Geen mens is illegaal” meer dan ooit van belang. Wij roepen iedereen op zich te verzetten tegen de plannen van het kabinet met de steeds verdergaande criminalisering en illegalisering van vreemdelingen en solidair te zijn met de mensen die het in Nederland ontzettend moeilijk hebben. Wij zijn pas vrij als iedereen vrij is!

STIL, maart 2011

STIL

Solidariteitsorganisatie
voor vluchtelingen en
migranten zonder
verblijfsvergunning

STIL Utrecht

Laan van Nieuw
Guinea 143,
3531 JH Utrecht

tel: (030) 2713463
info@stil-utrecht.nl

www.stil-utrecht.nl